N. 33.

Warszawa

$\frac{7}{19}$ sierpnia 1868 r.

Wychodzi
w każdą środę.

Redakcja przy ulicy Nowy Świat
Nr. 28.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Pożyczka francuska została nakoniec podpisaną. Niewątpiono wprawdzie o jéj powodzeniu, ale nie przypuszczano żeby ofiarowane sumy doszły do tak kolosalnych rozmiarów: na żądane 450/m. fr. podpisano mianowicie 14 miljardów, t j. przeszło 30 razy więcéj. Gdy w r. 1864 Fould zażądał 300 m. podpisano 4.840/m., t. j. 16 razy więcéj; p. Magne jest zatém jeszcze szczęśliwszy, zwłaszcza że może nową rentę wypuścić po kursie 69,^{25}, kiedy Fould musiał się ograniczyć na 66,^{30}. Bo też różnica położenia finansowego jest niezmierna: w r. 1864 kapitał był drogi i rzadki; fundusz metaliczny banku francuskiego wynosił zaledwie 160 m. i prawie tyle składy prywatne na rachunek bieżący; skup był na 7%. Dziś skup zeszedł do $2^1/_2$%, a obfitość i rezerwy kapitałów niesłychane. W każdym razie rezultat podpisu, w obec rozmaitych kombinacij politycznych i potężnego uzbrojenia, uważany jest jako manifestacja, dla jednych przyjemna, dla drugich nieco zatrważająca.

Pomimo pokojowe w formie przemówienia Napoleona, jakich już było kilka, a ostatnie w Troyes, przegląda w nich,—jak to słusznie zauważyły dzienniki angielskie—dwuznaczność wyroczni, którą każdy po swojemu rozumieć może. Że Francja, a nawet Europa i świat cały, potrzebują pokoju i porządku, — to nic nowego; że cesarz francuski nie zaniedba interesu i godności Francji,— tego spodziewać się należy. Ale też przy takich premisach, nic łatwiejszego jak w danéj chwili wyprowadzić wniosek o konieczności wojny,— z jednéj strony dla zapewnienia trwałego pokoju, z drugiéj dla podtrzymania godności i interesu narodowego. Półurzędowa *France* w tym właśnie duchu przemawia i nie cofa się przed myślą czynnego wystąpienia. Dane jenerałom polecenie śpiesznego zorganizowania gwardji narodowéj ruchoméj, szczególnie w departamentach północnych i wschodnich, sprawiło w Paryżu pewne wrażenie, również jak przyjęcie dyplomatyczne u dworu w d. 15 sierpnia, — co dotąd do programu téj uroczystości nigdy nie należało.

W Anglji daję się czuć zastój przemysłu, zwłaszcza bawełnianego. Świat handlowy i finansowy traci energję; portfel banku angielskiego pomimo skup na 2% zmniejsza się; konsole nawet obniżyły się do $94^1/_8$.

Uroczystość strzelecka odbyta w Wiedniu, czysto-niemieckim charakterem, strwożyła razem Prusy i Węgry. „*Pesti Naplo*” dziennik większości sejmu, kategorycznie oświadcza, że ciążenie ku Niemcom zagraża monarchji austriacko-węgierskiéj i może spowodować zupełne oddzielenie się Węgier.

Nasz targ pieniężny ożywił się nieco pod wpływem polepszenia kursu papierów naszych w Berlinie, oraz obfitości przesyłek (remises) z głównych portów cesarstwa; a wreszcie i nadziei wywozu zboża, choć w niewielkiéj ilości, ale w dobrym gatunku zebranego. Kursa głównych wartości podniosły się, a wexli zagranicznych spadły, chociaż nieznacznie.

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 10—15 sierpnia 1868 r.

	Stopa %	RÓWNIA (*pari*)	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU: Poniedz. 10 sierp.	Wtorek 11	Środa 12	Czwar. 13	Piątek 14	Sobota 15 święto	Stosunek do równi na 100
			R	u	b	l	e		
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 150. 500).	4	100	.	.	.	.	78	.	78
Polskie. Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup..	4	75	.	.	.	.	102,50	.	$136^2/_3$
Polskie. Cert. ban. na obl. cz. *A* (z. 300) z kup	5	45	.	.	.	.	51,25	.	$113^5/_6$
Polskie. „ „ „ *B* (z. 200)	0	30	.	.	.	.	27	.	90
Polskie. „ „ „ *B* (z. 200)	5	30	.	.	.	.	32,67	.	$108^9/_{10}$
Polskie. Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	100	.	.	.	.	*58	.	*58
Polskie. Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	68,60	68,50	68,75	69	68,67	.	$68^2/_3$
Polskie. kupon.............	.	.	.	.	.	.	$0,82^2/_9$	.	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)............	5	100	81,75	82	81,50	81,50	81,75	.	$81^3/_4$
Ruskie. Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	.	133,75	133,50	134	134	.	134
Ruskie. „ „ z 1866 r......	5	.	132,75	133	133,67	.	.	.	$133^1/_3$
Ruskie. Metaliki (300) lutowe	4	100	100,33	100,33	100,33	100,33	100,33	.	$100^2/_3$
Ruskie. Metaliki (300) sierpniowe	4	100	100,33	100,33	100,33	100	100	.	100
Ruskie. Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)..	5	100	88	88	.	87,75	.	.	$87^3/_4$
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	100	84,17	84,33	84,25	84,30	84,30	.	$84^3/_{10}$
Polskie. „ „ „ ser. 2	4	100	77,67	77,67	77,67	77,80	78,10	.	$78^1/_{10}$
Polskie. kupon...........	.	.	.	.	.	.	$0,57^7/_9$	.	.
Polskie. Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	.	66,17	66,25	66	66	.	110
Polskie. „ „ W-B. (100. 150) ...	4	100	60,17	60,17	60	60,25	60	.	60
Polskie. „ „ Teresp. (100).....	5	100	89	89	89,50	89,50	89,50	.	$89^1/_2$
Polskie. Obligacje „ „	5	100	88,50	88,50	88,50	88,50	88,50	.	$88^1/_2$
Polskie. Akcje „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	.	.	122,50	.	122,50	.	98
Rus. Obligacje „ „	$4^1/_2$	100	.	.	.	.	.	.	.
2. Wexle.									
Berlin.........(Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	$108,67^1/_2$	108,45	108,45	108,60	108,45	.	$116^7/_9$
Gdańsk....... (100) „	.	92,857	108,60	.	108,30	.	108,45	.	$116^7/_9$
Hamburg.....(M. B. 300) „	.	140,855	165	.	.	.	.	.	$117^1/_7$
Londyn....... (Ł. 1) 3 „	.	6,304	7,40	7,41	7,40	7,41	7,40	.	$117^1/_8$
Paryż ....(Fran. 300) 2 „	.	75,214	88,50	88,50	.	88,50	.	.	$117^2/_3$
Wiedeń....... (Gul. 150) „	.	92,857	97,05	97,05	96,90	.	96,90	.	$104^1/_2$
Petersburg....(Rub. 100) 1 „	.	100	99,25	99,33	.	.	.	.	$99^1/_3$
3. Monety.									
Półimperjał..................	.	5,15	.	.	.	.	6	.	$116^1/_2$
Napoleondor..................	.	5	.	.	.	.	.	.	
Dukat holenderski............	.	3	.	.	.	.	.	.	.
Rubel srebrny................	.	1	.	.	.	.	3,45	.	115
Talar pruski.................	.	0,92.857	.	.	.	.	$1,09^1/_2$	.	$117^{11}/_{12}$
Gulden austrjacki (papierowy)	.	0,62.906	.	.	.	.	$0,65^1/_2$	.	$104^1/_8$

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Londyn.	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Amsterd.
bankowa:	6%	2	$2^1/_2$	4	4	$2^1/_2$	3
giełdowa:	—	1 ($1^1/_2$)	$1^3/_4$ ($2^1/_4$)	4	$2^3/_4$	$1^3/_4$ (2)	3

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 1 sierpnia	w ciągu 2 tygodni przyb. (+) ub. (—)	w d. 14 sierpnia
	r u	b l	i
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Warsz.	1.995.224, 75	+ 183.448, .32 — 227.707, 81	1.950.965, 26
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Łodzi. .	31.5[illegible]3, 48	+ 32.419, 01 — 22.059, 38	324.863, 11
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Włocł.	262.682, 34	+ 27.964, 64 — 15.335, 49	275.311, 49
1. Skup: Portfel „ zagranicznych	2.405, 67½	+ 68.265, 72 — 448, 79	70.222, 60½
2. Zaliczenia na papiery publiczne ...	655.357, .	+ 5.887, . — 11.100, .	650.144, .
3. „ na zast. towarów (a) wełny .	346.039, 79	+ 49, 33 — 4.599, 33	341.489, 79
3. „ na zast. towarów (b) in. tow.	283.723, 23½	+ 2.843, 30 — 3.803, 30	282.763, 23½
4. „ „ kosztowności	797.982, 93½	+ 3.197, 81 — 9.079, 34	792.101, 40½
5. Otwarte kredyta	4.985.339, 89½	+ 168.400, . — 334.377, 23½	4.819.362, 66
6. Kasa: Monety srebrne	2.613.786, 69½	— 435, 55½	2.613.351, 14
6. Kasa: „ złote	43.841, 27½	.	43.841, 27½
6. Kasa: Bilety Banku Polskiego	850.300, .	+ 30.400, .	880.700, .
6. Kasa: „ Kred. Cesarstwa	1.175.264, .	+ 324.650, .	1.499.914, .
Łącznie (6)	4.863.191, 97	+ 354.614, 44½	5.037.806, 41½

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— **Bilans handlowy Indji i kwestja monety.** Wiadomy jest wpływ handlu indijskiego na wzajemny stosunek wartości srebra i złota. Główną charakterystyką tego handlu jest wyciąganie z Europy monety, a szczególnie srebra. W ostatnich latach występuje poważnie złoto. Podajemy niektóre cyfry wzięte z dokumentu urzędowego: „Statistical abstract relating to British India, from 1857 to 1866" i innego z roku $186^6/_7$.

Obrót handlu zewnętrznego Indji angielskiéj (w funtach ster.)

		Towary	Złoto i srebro	Razem
Rok $18^{51}/_{52}$ (*)	Przywóz	12.240000	5.052000	17.293000
	Wywóz..........	19.879000	919000	20.798000
Przewyżka +	w przywozie......	—	4.133000	—
	w wywozie	7.639000	—	3.505000
$18^{61}/_{62}$	Przywóz.........	22.320000	14.952000	37.272000
	Wywóz	36.317000	683000	37.000000
+	w przywozie ...	—	14.269000	272000
	w wywozie.....	13.997000	—	—
$186^5/_6$	Przywóz.........	29.599000	26.557000	56.157000
	Wywóz	65.491000	2.165000	67.656000
+	w przywozie ..	—	24.392000	—
	w wywozie	35.892000	—	11.499000
$186^6/_7$	Przywóz..........	30.639000	14.598000	45.237000
	Wywóz..........	47.730000	2.473000	50.203000
+	w przywozie ..	—	12.125000	—
	w wywozie	17.091000	—	4.966000

(*) Rok rachunkowy w Indji ang. do r. 1866, zaczynał się 1 maja; od tego zaś roku 1 kwietnia. Tu jednak dla dokładności porównania i ten ostatni rok zredukowany do 1 maja.

Ogółem według wykazów celnictwa indijskiego:

		Towary	Złoto i srebro	Razem
W okresie 1851—60 (10 lat)	Przywóz	147.145000	93.300000	240.445000
	Wywóz	230.386000	9.541000	239.927000
+	w przywozie	—	83.769000	518000
	w wywozie	83.241000	—	—
1861—67 (7 lat)	Przywóz	183.982000	131.619000	315.601000
	Wywóz	364.020000	10.268000	374.288000
+	w przywozie	—	121.351000	—
	w wywozie	180.038000	—	58.687000
Razem w 17 lat 1851—67	Przywóz	331.127000	224.919000	556.046000
	Wywóz	594.406000	19.809000	614.215000
+	w przywozie	—	205.110000	—
	w wywozie	263.279000	—	58.169000

Widzimy, że w przeciągu lat 17-stu Indja ang. wywiozła towarów więcéj niż przywiozła na 263¼/m. f. st. (6.581/m. fr.); a natomiast przewyżka w przywozie drogich kruszców (głównie srebra) wynosiła 205/m. f. st. (5 125/m. fr.). Różnica między temi dwiema cyframi (58¼/m. f. st.) objaśnia się tém, że Indja znaczne sumy przekazuje do Anglji na opłatę procentów, pensij, administracji w Londynie i t. p. Cyfra podana jako wywóz złota i srebra (około 20/m. f. st.) nieznaczy wcale wysyłki napowrót do Europy; suma ta wyszła po większéj części do Indij północnych, gdzie w kształcie skarbów, unieruchomioną została. Z drugiéj strony w przywozie złota nie wszystko jest z Europy; dostarczają go po części Chiny, głównie wzamian za opium, a wreszcie i Australja.

Przywóz towarów, zwłaszcza od r. 1858 (zaprowadzenie dróg żelaznych i epoka powstania, a zatém pomnożenia wojska), wzrasta znacznie i stale; wywóz przeciwnie przedstawia w pojedyńczych latach wielkie odstępy, — a to przeważnie skutkiem zmian w cenach bawełny. W zupełnéj zależności od wywozu towarów, wielkim też i odpowiednim zmianom ulegał przywóz drogich kruszców.

Ze względu na kwestję monetarną, w cyfrach indijskiego przywozu kruszców największe ma znaczenie stosunek złota do srebra. Wykazy statystyczne stosunek ten ujawniają.

Według tych wykazów:

Przywóz roczny średni w f. st.	*srebro*	*złoto*
w okresie $18^{50}/_{51}$—$185^{4}/_{5}$	3.155000	1.159000
— $185^{5}/_{6}$ — $18^{59}/_{60}$....	10.893000	3.179000
— $18^{60}/_{61}$ — $186^{4}/_{5}$....	11.057000	7.022000
w roku $186^{5}/_{6}$.............	20.184000	6.373000

Dla porównania, przytaczamy dane wzięte z list londyńskich handlarzy, t. z. złotników (bullion brokers). Listy te — jakkolwiek dziś mniéj mają znaczenia z powodu wzrastającego przywozu złota do Azji z Australji, zachodnich brzegów Ameryki, oraz odpływu pewnéj części do Egiptu, rozwijającego uprawę bawełny, — poniekąd jednak stwierdzają powyższe rezultaty, z indijskich dokumentów statystycznych czerpane.

Według nich, z Anglji i portów morza Śródziemnego wysłano na Wschód,—w przecięciu roczném:

	srebra	*złota*
w okresie $185^{1}/_{6}$......	6.045000	810000
— $18^{57}/_{61}$.....	12.420000	1.129000
— $186^{2}/_{5}$.....	14.055000	5.677000
w roku 1866.......	7.075000	4.870000
— 1867.......	2.016000	1.447000

Rok $186^{6}/_{7}$ przedstawia w handlu indijskim punkt stanowczego zwrotu; widoczne to jest i z pierwszéj tablicy, ułożonéj na podstawie dokumentów indijskich, i z ostatniego wykazu, wziętego z list handlarzy londyńskich. Do r. 1866 mianowicie wywóz towarów ciągle wzrastał, a przywóz złota i srebra, chociaż nie w regularnym postępie, trzymał się jednak wysoko. Raptem w r. 1867 w obu cyfrach następuje silna reakcja: ilość srebra na Wschód wysłanego z Europy, w porównaniu z przecięciową cyfrą lat $186^{2}/_{5}$, spadła na $^{1}/_{7}$ część, złota — na ¼ — razem mniéj wysłano o 14,2/m. f. st; a wywóz towarów z Indji w r. $186^{6}/_{7}$ zmniejszył się względem poprzedniego o 17,8/m. f. st. Zwrot ten w dalszym jego rozwoju pilnie śledzić należy. Zmniejszenie wywozu kruszców, a głównie srebra, z Europy i coraz większa wziętość na Wschodzie monety złotéj, nie pozostaną bez wpływu na stosunek wartości złota i srebra, tyle ważny w obec dzisiejszego stanu kwestji monetarnéj. Fakta już to stwierdzają. I tak, zniżenie wartości srebra względem złota okazuje się z następujących danych:

	Cena uncji srebra w Londynie		*Stosunek do złota*
w okresie $18^{56}/_{60}$.....	$61^{1}/_{2}$ denar.	=	$1 : 15,^{33}$
— $18^{61}/_{65}$.....	$61^{1}/_{4}$	=	$1 : 16,^{39}$
w roku 1866......	61	=	$1 : 15,^{46}$
— 1867......	$60^{5}/_{8}$	=	$1 : 15,^{55}$

Francuska złota 20-frankówka od lat kilku obiegała w Niemczech po kursie prawie stałym 5 talarów 10 sgr.; od roku łatwo przyjmowana jest po 5 tal. 12 sgr., —co jednak nie przeszkodziło wybiciu w r. z., na mennicach francuskich, srebrnych 5-frankówek na 45/m fr.

Kwestja ostatecznie stawi się w ten sposób: czy wartość srebra względem złota podniesie się do stosunku $1 : 15,^{33}$ przez niektórych za normalny podawanego; czy też daléj jeszcze obniżać się będzie, jak utrzymują inni, a między nimi G. D. Augspurg, autor rosprawy o kwestji monetarnéj w Niemczech (Zur deutschen Münzfrage).

W drukarni Gazety Polskiéj.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.